

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริการสุขภาพปฐมภูมิของผู้สูงอายุ ในโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า เปรียบเทียบความคาดหวังและได้รับบริการจริง ในคลินิกชุมชนอบอุ่น เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการสร้างเสริมสุขภาพ ด้านการป้องกันโรค ด้านการรักษาและการส่งต่อ ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพ และด้านการให้คำปรึกษา และค้นหา ปัญหาอุปสรรคในการเข้ารับบริการคลินิกชุมชนอบอุ่น พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางการปรับปรุง การให้บริการในกลุ่มผู้สูงอายุ เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุจำนวน 250 คน ในการนำเสนอวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็นส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้สูงอายุ

ส่วนที่ 2 ความคาดหวังและบริการสุขภาพปฐมภูมิที่ได้รับจริงของผู้สูงอายุ ด้านการสร้างเสริมสุขภาพ ด้านการป้องกันโรค ด้านการรักษาและการส่งต่อ ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพ และด้านการให้คำปรึกษา

ส่วนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

1. ความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความคาดหวังและบริการสุขภาพปฐมภูมิที่ได้รับจริงของผู้สูงอายุ ในโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า คลินิกชุมชนอบอุ่น กรุงเทพมหานคร

2. เปรียบเทียบความแตกต่างความคาดหวังกับบริการทางสุขภาพปฐมภูมิที่ได้รับจริงของผู้สูงอายุ ในโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า คลินิกชุมชนอบอุ่น กรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 4 ปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ ข้อดี ข้อควรปรับปรุง ของบริการทางสุขภาพปฐมภูมิผู้สูงอายุ คลินิกชุมชนอบอุ่น กรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้สูงอายุ

การวิจัยครั้งนี้ เก็บรวบรวมจากผู้สูงอายุ จำนวน 250 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
ทั่วไป มีดังนี้

ตาราง 1

จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ และรายได้

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (N = 250)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	129	51.60
หญิง	121	48.40
รวม	250	100.00
อายุ		
60-70 ปี	211	84.40
71-80 ปี	28	11.20
81-90 ปี	11	4.40
รวม	250	100.00
$\bar{X} = 68.37$	$SD = 4.33$	Min = 64 Max = 85
สถานภาพ		
โสด	52	20.80
สมรส	94	37.60
หม้าย/หย่าร้าง	51	20.40
แยกกันอยู่	53	21.20
รวม	250	100.00

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (N = 250)	ร้อยละ
การศึกษา		
ไม่เรียน	99	39.60
ประถมศึกษา	128	51.20
สูงกว่าประถมศึกษา	23	9.20
รวม	250	100.00
อาชีพ		
ไม่ได้ทำงาน	86	34.40
ค้าขาย	81	32.40
รับจ้าง	80	32.00
อื่น ๆ	3	1.20
รวม	250	100.00
รายได้ (บาท/เดือน)		
น้อยกว่า 1,000 บาท	45	18.00
1,001-2,000 บาท	86	34.40
2,001-3,000 บาท	68	27.20
3,001-4,000 บาท	34	13.60
มากกว่า 4,000 บาท	17	6.80
รวม	250	100.00
$\bar{X} = 2595.48$	$SD = 2145.19$	Min = 500 Max = 20000

จากตาราง 1 ผู้สูงอายุที่เข้ารับบริการสุขภาพคลินิกชุมชนอบอุ่น พบว่า เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 51.60 มีอายุระหว่าง 60-70 ปี คิดเป็นร้อยละ 84.40 ส่วนใหญ่เป็นคู่สมรส ที่อยู่ด้วยกัน 37.60 การศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 51.2 ผู้สูงอายุประมาณ หนึ่งในสามส่วนไม่ได้ทำงาน คิดเป็นร้อยละ 34.40 รองลงมาประกอบอาชีพค้าขายและรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 32.40 และ 32.00 ตามลำดับ รายได้ของผู้สูงอายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 1,001-2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 34.40

ตาราง 2

สาเหตุการเข้ารับบริการ จำนวนครั้งที่มารับบริการ และเหตุผลที่เลือกขึ้นทะเบียน
หน่วยบริการคลินิกชุมชนอบอุ่น

ข้อมูลการรับบริการทางสุขภาพ	จำนวน	ร้อยละ
สาเหตุการเข้ารับบริการทางสุขภาพ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
รับการตรวจและรักษาโรคทั่วไป	64	25.60
รับการตรวจและรักษาโรคเรื้อรัง	186	74.40
รับบริการคำปรึกษา	140	56.00
รับข้อมูลและคำแนะนำการฟื้นฟูสมรรถภาพ	50	20.00
รับบริการส่งเสริมและป้องกันสุขภาพตามกลุ่มวัย (วัยสูงอายุ)	19	7.60
ขอใบส่งตัวไปโรงพยาบาล	10	4.00
เหตุที่เลือกขึ้นทะเบียนกับหน่วยบริการคลินิกชุมชนอบอุ่น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
มีสิทธิบัตรทอง	222	88.80
ประทับใจในการให้บริการ	35	14.00
การเดินทางสะดวก (ใช้เวลาไม่ถึง 30 นาที)	151	60.40
ได้รับคำแนะนำจากบุคคลอื่น	43	17.20
อื่น ๆ	28	11.20
จำนวนครั้งที่มารับบริการ		
ครั้งแรก	37	14.80
2-5 ครั้ง	21	8.40
6-10 ครั้ง	44	17.60
มากกว่า 10	148	59.20

จากตาราง 2 พบว่า สาเหตุที่ผู้สูงอายุเข้ารับบริการสุขภาพในคลินิกชุมชนอบอุ่นมากที่สุด คือ รับบริการตรวจและรักษาโรคเรื้อรัง คิดเป็นร้อยละ 74.40 และรับบริการคำปรึกษา คิดเป็นร้อยละ 56.00 เหตุผลที่เลือกขึ้นทะเบียนกับหน่วยบริการคลินิกชุมชนอบอุ่น คือ มีสิทธิบัตรทอง และเดินทางสะดวก (ใช้เวลาไม่ถึง 30 นาที) คิดเป็นร้อยละ 88.80 และ 60.40 ตามลำดับ ซึ่งส่วนใหญ่เข้ารับบริการมากกว่า 10 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 59.20

ส่วนที่ 2 ความคาดหวัง บริการสุขภาพปฐมภูมิที่ได้รับจริงของผู้สูงอายุ ด้านการสร้างเสริมสุขภาพ ด้านการป้องกันโรค ด้านการรักษาและ การส่งต่อ ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพ และด้านการให้คำปรึกษา

ความคาดหวัง บริการสุขภาพปฐมภูมิที่ได้รับจริงของผู้สูงอายุ ด้านการสร้างเสริมสุขภาพ ด้านการป้องกันโรค ด้านการรักษาและการส่งต่อ ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพ และด้านการให้คำปรึกษา มีรายละเอียด ดังนี้

ความคาดหวังของผู้สูงอายุต่อบริการสุขภาพปฐมภูมิของผู้สูงอายุ

ความคาดหวังของผู้สูงอายุต่อบริการสุขภาพปฐมภูมิของผู้สูงอายุ มีดังนี้

ตาราง 3

ความคาดหวังบริการสุขภาพปฐมภูมิ

ความคาดหวังบริการสุขภาพปฐมภูมิ	ค่าเฉลี่ยความคาดหวัง		การแปลผล
	$\bar{X}$	SD	
1. ด้านการสร้างเสริมสุขภาพ	16.23	3.54	ปานกลาง
2. ด้านการป้องกันโรค	16.80	3.69	ปานกลาง
3. ด้านการรักษาและการส่งต่อ	18.99	3.07	ปานกลาง
4. ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพ	17.08	3.76	ปานกลาง
5. ด้านการให้คำปรึกษา	17.29	3.37	ปานกลาง
ผลรวมความคาดหวังบริการสุขภาพปฐมภูมิ	17.28	2.73	ปานกลาง

จากตาราง 3 พบว่า ความคาดหวังของผู้สูงอายุต่อบริการสุขภาพปฐมภูมิ คลินิกชุมชน-
อบอุ่น มีค่าคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 17.28 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามรายด้าน
พบว่า ด้านการรักษาและการส่งต่อ มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 18.99 อยู่ในระดับปานกลาง
รองลงมาคือ ด้านการให้คำปรึกษา มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.29 อยู่ในระดับปานกลาง
และด้านการสร้างเสริมสุขภาพมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.23 อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

บริการสุขภาพปฐมภูมิที่ผู้สูงอายุได้รับจริง

บริการสุขภาพปฐมภูมิที่ผู้สูงอายุได้รับจริง มีดังนี้

ตาราง 4

บริการสุขภาพปฐมภูมิที่ผู้สูงอายุได้รับจริง

บริการสุขภาพปฐมภูมิที่ผู้สูงอายุได้รับจริง	ค่าเฉลี่ยบริการสุขภาพ ปฐมภูมิที่ผู้สูงอายุได้รับจริง		การแปลผล
	$\bar{X}$	SD	
1. ด้านการสร้างเสริมสุขภาพ	11.79	3.83	ปานกลาง
2. ด้านการป้องกันโรค	11.12	3.25	น้อย
3. ด้านการรักษาและการส่งต่อ	14.00	3.31	ปานกลาง
4. ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพ	12.35	3.61	ปานกลาง
5. ด้านการให้คำปรึกษา	12.78	3.37	ปานกลาง
ผลรวมของบริการสุขภาพปฐมภูมิที่ผู้สูงอายุได้รับจริง	12.41	2.88	ปานกลาง

จากตาราง 4 พบว่า บริการที่ผู้สูงอายุได้รับจริงของบริการสุขภาพคลินิกชุมชน-
อบอุ่น มีค่าคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 12.41 อยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการรักษา
และการส่งต่อมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 14.00 อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ
ด้านการให้คำปรึกษามีค่าคะแนนเฉลี่ย 12.78 อยู่ในระดับปานกลาง และด้านการป้องกันโรค
มีค่าคะแนนเฉลี่ย 11.12 อยู่ในระดับน้อย

ส่วนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ส่วนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน มีรายละเอียด ดังนี้

ความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความคาดหวังและบริการสุขภาพปฐมภูมิที่ได้รับจริงของผู้สูงอายุ ในโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า คลินิกชุมชนอบอุ่น กรุงเทพมหานคร

1. ความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความคาดหวัง

ตาราง 5

ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคาดหวังบริการสุขภาพปฐมภูมิ คลินิกชุมชนอบอุ่น จำแนกตามเพศ

เพศ	ความคาดหวังบริการสุขภาพ			
	$\bar{X}$	SD	t	p
ชาย	16.76	2.51	$t = -3.139$	$p = 0.002^*$
หญิง	17.83	2.85		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

จากตาราง 5 การทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ t test พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกัน มีระดับความคาดหวังบริการสุขภาพปฐมภูมิคลินิกชุมชนอบอุ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

ตาราง 6

ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคาดหวังบริการสุขภาพปฐมภูมิ
คลินิกชุมชนอบอุ่น จำแนกตามอายุ

ตัวแปรที่ศึกษา	ความคาดหวังบริการสุขภาพ					
	ค่าความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
อายุ	ระหว่างกลุ่ม	28.645	2	14.323	1.937	.146*
	ภายในกลุ่ม	1825.978	247	7.393		
	รวม	1854.623	249			

จากตาราง 6 การทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ F test พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุแตกต่างกัน
จะมีระดับความคาดหวังบริการสุขภาพปฐมภูมิ คลินิกชุมชนอบอุ่น ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 7

ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคาดหวังบริการสุขภาพปฐมภูมิ
คลินิกชุมชนอบอุ่น จำแนกตามสถานภาพสมรส

ตัวแปรที่ศึกษา	ความคาดหวังบริการสุขภาพ					
	ค่าความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
สถานภาพสมรส	ระหว่างกลุ่ม	130.185	3	43.395	6.191	.000*
	ภายในกลุ่ม	1724.438	246	7.010		
	รวม	1854.623	249			

*มีนัยสำคัญทางสถิติต่ำกว่าระดับ 0.001

จากตาราง 7 การทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ F test พบว่า ผู้สูงอายุที่มีสถานภาพ
แตกต่างกัน มีระดับความคาดหวังบริการสุขภาพปฐมภูมิ คลินิกชุมชนอบอุ่นแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยค่าสถิติของ
Scheffe'

ตาราง 8

สถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความคาดหวังบริการสุขภาพปฐมภูมิ คลินิกชุมชน-
อบอุ่น จำแนกตามสถานภาพสมรสเป็นรายคู่

สถานภาพสมรส	$\bar{X}$	ความคาดหวังบริการสุขภาพ			
		โสด	สมรส	หม้าย/หย่าร้าง	แยกกันอยู่
โสด	16.46	-	1.385*	1.511*	-0.058
สมรส	17.85		-	0.126	-1.443*
หม้าย/หย่าร้าง	17.97			-	-1.569*
แยกกันอยู่	16.40				-

จากตาราง 8 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ความแตกต่างของความคาดหวังบริการสุขภาพ
ปฐมภูมิ คลินิกชุมชนอบอุ่น จำแนกตามสถานภาพ พบว่า แตกต่างกันทุกกลุ่ม ดังนี้
ผู้สูงอายุที่มีสถานภาพหม้าย/หย่าร้าง มีความคาดหวังบริการสุขภาพปฐมภูมิ คลินิกชุมชน-
อบอุ่นมากกว่ากลุ่มอื่น

ตาราง 9

ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคาดหวังบริการสุขภาพปฐมภูมิ
คลินิกชุมชนอบอุ่น จำแนกตามระดับการศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา	ค่าความแปรปรวน	ความคาดหวังบริการสุขภาพ				
		SS	df	MS	F	p
ระดับการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	238.416	2	119.208	18.218	.000*
	ภายในกลุ่ม	1616.207	247	6.543		
	รวม	1854.623	249			

*มีนัยสำคัญทางสถิตินี้ต่ำกว่าระดับ 0.001

จากตาราง 9 การทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ F test พบว่า ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคาดหวังบริการสุขภาพปฐมภูมิ คลินิกชุมชนอบอุ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยค่าสถิติของ Scheffe'

ตาราง 10

สถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความคาดหวังบริการสุขภาพปฐมภูมิ คลินิกชุมชนอบอุ่น จำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายคู่

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ความคาดหวังบริการสุขภาพ		
		ไม่ได้รับการศึกษา	ประถมศึกษา	สูงกว่าประถมศึกษา
ไม่ได้รับการศึกษา	16.64	-	0.612	3.572*
ประถมศึกษา	17.25		-	2.960*
สูงกว่าประถมศึกษา	20.21			-

จากตาราง 10 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ความแตกต่างของความคาดหวังบริการสุขภาพ คลินิกชุมชนอบอุ่นจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า แตกต่างกันทุกกลุ่ม ดังนี้ ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษา มีความคาดหวังบริการสุขภาพปฐมภูมิ คลินิกชุมชนอบอุ่นสูงที่สุด รองลงมา คือ ระดับประถมศึกษา และไม่ได้รับการศึกษา ตามลำดับ

ตาราง 11

ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคาดหวังบริการสุขภาพปฐมภูมิ
คลินิกชุมชนอบอุ่น จำแนกตามอาชีพ

ตัวแปรที่ศึกษา	ความคาดหวังบริการสุขภาพ					
	ค่าความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
อาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	23.239	3	7.746	1.041	.375*
	ภายในกลุ่ม	1831.384	246	7.445		
	รวม	1854.623	249			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 11 การทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ F test พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีระดับความคาดหวังบริการสุขภาพปฐมภูมิ คลินิกชุมชนอบอุ่น ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 12

ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคาดหวังบริการสุขภาพปฐมภูมิ
คลินิกชุมชนอบอุ่น จำแนกตามรายได้

ตัวแปรที่ศึกษา	ความคาดหวังบริการสุขภาพ					
	ค่าความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
รายได้	ระหว่างกลุ่ม	297.218	4	74.305	11.689	.000*
	ภายในกลุ่ม	1557.405	245	6.357		
	รวม	1854.623	249			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

จากตาราง 12 การทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ F test พบว่า ผู้สูงอายุที่มีรายได้อันแตกต่างกัน มีความคาดหวังบริการสุขภาพปฐมภูมิ คลินิกชุมชนอบอุ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยค่าสถิติของ Scheffe'

ตาราง 13

ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความคาดหวังบริการสุขภาพปฐมภูมิ คลินิกชุมชนอบอุ่น จำแนกตามรายได้เป็นรายคู่

รายได้	$\bar{X}$	ความคาดหวังบริการสุขภาพ				
		น้อยกว่า 1,000 บาท	1,001- 2,000 บาท	2,001- 3,000 บาท	3,001- 4,000 บาท	มากกว่า 4,000 บาท
น้อยกว่า 1,000 บาท	17.49	-	-0.770	-0.429	-0.623	3.695*
1,001-2,000 บาท	16.72		-	0.341	0.147	4.465*
2,001-3,000 บาท	17.06			-	-0.194	4.124*
3,001-4,000 บาท	16.87				-	4.318*
มากกว่า 4,000 บาท	21.19					-

จากตาราง 13 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ความแตกต่างของความคาดหวังบริการสุขภาพปฐมภูมิ คลินิกชุมชนอบอุ่น จำแนกตามรายได้ พบว่า แตกต่างกันทุกกลุ่ม ดังนี้ ผู้สูงอายุที่มีรายได้มากกว่า 4,000 บาท จะมีความคาดหวังบริการสุขภาพปฐมภูมิ คลินิกชุมชนอบอุ่นมากที่สุด แตกต่างจากรายได้ในกลุ่มอื่น ๆ

2. ความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบริการสุขภาพปฐมภูมิที่ได้รับจริง

ตาราง 14

ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานบริการสุขภาพปฐมภูมิที่ได้รับจริง คลินิกชุมชนอบอุ่น จำแนกตามเพศ

เพศ	บริการสุขภาพที่ได้รับจริง			
	$\bar{X}$	SD	t	p
ชาย	12.04	2.38	t = -2.077	p = .039*
หญิง	12.80	3.29		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 14 จากการทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ t test พบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศแตกต่างกัน มีบริการสุขภาพปฐมภูมิที่ได้รับจริง คลินิกชุมชนอบอุ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 15

ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความบริการสุขภาพปฐมภูมิที่ได้รับจริง คลินิกชุมชนอบอุ่น จำแนกตามอายุ

ตัวแปรที่ศึกษา	ค่าความแปรปรวน	บริการสุขภาพที่ได้รับจริง				
		SS	df	MS	F	p
อายุ	ระหว่างกลุ่ม	70.416	2	35.208	4.364	014*
	ภายในกลุ่ม	1992.964	247	8.069		
	รวม	2063.381	249			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 15 จากการทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ F test พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุแตกต่างกัน มีบริการสุขภาพปฐมภูมิที่ได้รับจริง คลินิกชุมชนอบอุ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยค่าสถิติของ Scheffe'

ตาราง 16

ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของบริการสุขภาพปฐมภูมิที่ได้รับจริง คลินิกชุมชนอบอุ่น จำแนกตามอายุเป็นรายคู่

อายุ	$\bar{X}$	บริการสุขภาพที่ได้รับจริง		
		60-70 ปี	71-80 ปี	81-90 ปี
60-70 ปี	12.64	-	-1.458*	-1.473
71-80 ปี	11.18		-	-0.015
81-90 ปี	11.16			-

จากตาราง 16 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ความแตกต่างของระดับบริการสุขภาพปฐมภูมิที่ได้รับจริง คลินิกชุมชนอบอุ่น จำแนกตามการศึกษาพบว่า แตกต่างกัน ดังนี้ ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60-70 ปี มีบริการสุขภาพปฐมภูมิที่ได้รับจริง คลินิกชุมชนอบอุ่น มากกว่ากลุ่มอื่น ส่วนผู้สูงอายุกลุ่ม 71-80 ปี และกลุ่ม 81-90 ปี มีระดับบริการสุขภาพปฐมภูมิที่ได้รับจริง คลินิกชุมชนอบอุ่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 17

ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บริการสุขภาพปฐมภูมิที่ได้รับจริง คลินิกชุมชนอบอุ่น จำแนกตามสถานภาพสมรส

ตัวแปรที่ศึกษา	บริการสุขภาพที่ได้รับจริง					
	ค่าความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
สถานภาพสมรส	ระหว่างกลุ่ม	204.563	3	68.188	9.024	.000*
	ภายในกลุ่ม	1858.818	246	7.556		
	รวม	2063.381	249			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

จากตาราง 17 จากการทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ F test พบว่า ผู้สูงอายุที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน มีบริการสุขภาพปฐมภูมิที่ได้รับจริง คลินิกชุมชนอบอุ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยค่าสถิติของ Scheffe'

ตาราง 18

ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของบริการสุขภาพปฐมภูมิที่ได้รับจริง คลินิกชุมชนอบอุ่น
จำแนกตามสถานภาพสมรสเป็นรายคู่

สถานภาพ	$\bar{X}$	บริการสุขภาพที่ได้รับจริง			
		โสด	สมรส	หม้าย/หย่าร้าง	แยกกันอยู่
โสด	11.42	-	1.917*	1.424	-0.102
สมรส	13.34		-	-0.493	-2.019*
หม้าย/หย่าร้าง	12.84			-	-1.526
แยกกันอยู่	11.32				-

จากตาราง 18 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ความแตกต่างของบริการสุขภาพปฐมภูมิที่ได้รับจริง คลินิกชุมชนอบอุ่น จำแนกตามสถานภาพสมรส พบว่า แตกต่างกัน ดังนี้ ผู้สูงอายุมีบริการสุขภาพที่ได้รับจริง คลินิกชุมชนอบอุ่น แตกต่างกันมีเพียง 2 กลุ่ม ได้แก่ สถานภาพโสดกับสมรส และสถานภาพสมรสกับแยกกันอยู่ พบว่า สถานภาพสมรส มีบริการสุขภาพที่ได้รับจริง คลินิกชุมชนอบอุ่นมากกว่าสถานภาพโสด และแยกกันอยู่

ตาราง 19

ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บริการสุขภาพปฐมภูมิที่ได้รับจริง
คลินิกชุมชนอบอุ่น จำแนกตามการศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา	ค่าความแปรปรวน	บริการสุขภาพที่ได้รับจริง				
		SS	df	MS	F	p
ระดับการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	386.690	2	193.345	28.482	.000*
	ภายในกลุ่ม	1676.690	247	6.788		
	รวม	2063.381	249			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

จากตาราง 19 จากการทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ F test พบว่า ผู้สูงอายุที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีบริการสุขภาพปฐมภูมิที่ได้รับจริง คลินิกชุมชนอบอุ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยค่าสถิติของ Scheffe'

ตาราง 20

ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของบริการสุขภาพปฐมภูมิที่ได้รับจริง คลินิกชุมชนอบอุ่น จำแนกตามการศึกษาเป็นรายคู่

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	บริการสุขภาพที่ได้รับจริง		
		ไม่ได้รับการศึกษา	ประถมศึกษา	สูงกว่าประถมศึกษา
ไม่ได้รับการศึกษา	11.53	-	0.904*	4.551*
ประถมศึกษา	12.43		-	3.647*
สูงกว่าประถมศึกษา	16.08			-

จากตาราง 20 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ความแตกต่างของบริการสุขภาพปฐมภูมิที่ได้รับจริง คลินิกชุมชนอบอุ่น จำแนกตามการศึกษา พบว่า แตกต่างกันทุกกลุ่ม ดังนั้น ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษา มีบริการสุขภาพปฐมภูมิที่ได้รับจริง คลินิกชุมชนอบอุ่นมากที่สุด

ตาราง 21

ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บริการสุขภาพปฐมภูมิที่ได้รับจริง คลินิกชุมชนอบอุ่น จำแนกตามอาชีพ

ตัวแปรที่ศึกษา	บริการสุขภาพที่ได้รับจริง					
	ค่าความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
อาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	175.304	3	58.435	7.614	.000*
	ภายในกลุ่ม	1888.077	246	7.675		
	รวม	2063.381	249			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

จากตาราง 21 จากการทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ F test พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีบริการสุขภาพปฐมภูมิที่ได้รับจริง คลินิกชุมชนอบอุ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยค่าสถิติของ Scheffe'

ตาราง 22

ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของบริการสุขภาพปฐมภูมิที่ได้รับจริง คลินิกชุมชนอบอุ่น จำแนกตามอาชีพเป็นรายคู่

อาชีพ	$\bar{X}$	บริการสุขภาพที่ได้รับจริง			
		ไม่ได้ทำงาน	ค้าขาย	รับจ้าง	อื่น ๆ
ไม่ได้ทำงาน	13.05	-	-0.849	-1.331*	5.084*
ค้าขาย	12.20		-	-0.482	5.933*
รับจ้าง	11.72			-	6.416*
อื่น ๆ	18.13				-

จากตาราง 22 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ความแตกต่างของบริการสุขภาพปฐมภูมิที่ได้รับจริง คลินิกชุมชนอบอุ่น จำแนกตามอาชีพ พบว่า มีความแตกต่างกันทุกกลุ่ม ดังนั้น ผู้สูงอายุที่มีอาชีพอื่น ๆ และไม่ได้ทำงานมีบริการสุขภาพปฐมภูมิที่ได้รับจริง คลินิกชุมชนอบอุ่นมากที่สุด

ตาราง 23

ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บริการสุขภาพปฐมภูมิที่ได้รับจริง
คลินิกชุมชนอบอุ่น จำแนกตามรายได้

ตัวแปรที่ศึกษา	บริการสุขภาพที่ได้รับจริง					
	ค่าความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
รายได้	ระหว่างกลุ่ม	358.126	4	89.531	12.863	.000*
	ภายในกลุ่ม	1705.255	245	6.960		
	รวม	2063.381	249			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

จากตาราง 23 จากการทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ F test พบว่า ผู้สูงอายุที่มีรายได้แตกต่างกัน มีบริการสุขภาพปฐมภูมิที่ได้รับจริง คลินิกชุมชนอบอุ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยค่าสถิติของ Scheffe'

ตาราง 24

ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับบริการสุขภาพปฐมภูมิ คลินิกชุมชนอบอุ่น
จำแนกตามรายได้เป็นรายคู่

รายได้	$\bar{X}$	บริการสุขภาพที่ได้รับจริง				
		น้อยกว่า 1,000 บาท	1,001- 2,000 บาท	2,001- 3,000 บาท	3,001- 4,000 บาท	มากกว่า 4,000 บาท
น้อยกว่า 1,000 บาท	12.55	-	-0.770	-0.207	-0.751	4.131*
1,001-2,000 บาท	11.78		-	0.563	0.019	4.901*
2,001-3,000 บาท	12.34			-	-0.544	4.338*
3,001-4,000 บาท	11.80				-	4.882*
มากกว่า 4,000 บาท	16.68					-

จากตาราง 24 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ความแตกต่างของบริการสุขภาพปฐมภูมิที่ได้รับจริง คลินิกชุมชนอบอุ่น จำแนกตามรายได้ พบว่า แตกต่างกันทุกกลุ่ม ดังนี้ ผู้สูงอายุที่มีรายได้ มากกว่า 4,000 บาท มีระดับบริการสุขภาพปฐมภูมิที่ได้รับจริง คลินิกชุมชนอบอุ่นมากที่สุด

เปรียบเทียบความแตกต่างของความคาดหวังกับบริการสุขภาพปฐมภูมิที่ได้รับจริงของผู้สูงอายุในโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า คลินิกชุมชนอบอุ่น กรุงเทพมหานคร

ตาราง 25

เปรียบเทียบรายด้านของความคาดหวังกับบริการสุขภาพปฐมภูมิที่ได้รับจริงของผู้สูงอายุในโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า คลินิกชุมชนอบอุ่น กรุงเทพมหานคร

ความคาดหวังกับบริการสุขภาพปฐมภูมิที่ได้รับจริง คลินิกชุมชนอบอุ่น	ค่าเฉลี่ยคะแนนรายด้าน		t	p	สรุปผล
	ความ- คาดหวัง	บริการ ที่ได้รับจริง			
1. ด้านการสร้างเสริมสุขภาพ	16.23	11.79	24.526	0.000*	แตกต่าง
2. ด้านการป้องกันโรค	16.80	11.12	27.877	0.000*	แตกต่าง
3. ด้านการรักษาและการส่งต่อ	18.99	14.00	26.646	0.000*	แตกต่าง
4. ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพ	17.08	12.35	25.233	0.000*	แตกต่าง
5. ด้านการให้คำปรึกษา	17.29	12.78	22.428	0.000*	แตกต่าง
ผลรวม	17.28	12.41	36.714	0.000*	แตกต่าง

*มีนัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่าระดับ 0.001

จากตาราง 25 จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ความคาดหวังกับบริการสุขภาพปฐมภูมิที่ได้รับจริงของผู้สูงอายุในโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า คลินิกชุมชนอบอุ่น กรุงเทพมหานคร มีความแตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

ตาราง 26

เปรียบเทียบความแตกต่างความคาดหวังกับบริการสุขภาพปฐมภูมิที่ได้รับจริงของผู้สูงอายุ
ในโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าในภาพรวม คลินิกชุมชนอบอุ่น กรุงเทพมหานคร

ระดับความคาดหวัง	N	$\bar{X}$	SD	t	p
ความคาดหวัง	250	86.39	13.65	t = 36.714	p = .000*
การบริการที่ได้รับจริง	250	62.04	14.39		

*มีนัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่าระดับ 0.001

จากตาราง 26 จากการทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ t test พบว่า ความคาดหวัง
กับบริการสุขภาพปฐมภูมิที่ได้รับจริงของผู้สูงอายุในโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า
คลินิกชุมชนอบอุ่น กรุงเทพมหานคร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
0.001

ส่วนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ ข้อดี ข้อควรปรับปรุง ของบริการ ทางสุขภาพปฐมภูมิผู้สูงอายุ คลินิกชุมชนอบอุ่น กรุงเทพมหานคร

ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ ข้อดี ข้อควรปรับปรุง ของบริการทางสุขภาพปฐมภูมิ
ผู้สูงอายุ คลินิกชุมชนอบอุ่น กรุงเทพมหานคร มีรายละเอียด ดังนี้

ตาราง 27

ร้อยละของปัญหาและอุปสรรคของบริการสุขภาพปฐมภูมิ คลินิกชุมชนอบอุ่น

ลำดับที่	ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน (N)	ร้อยละ
1	เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ	105	42.0
2	ไม่ได้รับบริการจากเจ้าหน้าที่เท่าที่ควร	76	30.2
3	เจ้าหน้าที่ดำเนินการช้า	54	21.8
4	เจ้าหน้าที่พูดจาไม่ไพเราะ	20	8.0
5	ไม่เข้าใจในการซักประวัติของเจ้าหน้าที่	19	7.6
6	เจ้าหน้าที่แต่งตัวไม่สุภาพ	8	3.0

จากตาราง 27 การให้ผู้สูงอายุตอบคำถามปลายเปิด โดยให้แสดงความคิดเห็นต่อคำถาม สามารถนำมาจัดกลุ่มได้ 6 กลุ่ม เรียงลำดับ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการเข้ารับบริการสุขภาพของผู้สูงอายุมากที่สุด คือ เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 42.0 รองลงมาคือ ไม่ได้รับบริการจากเจ้าหน้าที่เท่าที่ควร และเจ้าหน้าที่ดำเนินการช้า คิดเป็นร้อยละ 30.2 และ 21.8 ตามลำดับ

ตาราง 28

ข้อเสนอแนะของบริการสุขภาพปฐมภูมิ คลินิกชุมชนอบอุ่น

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	จำนวน (N)	ร้อยละ
1	ควรจัดให้เพิ่มอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่คลินิก	97	38.6
2	ควรมีสื่อที่ให้ความรู้ด้านสุขภาพให้มากขึ้น	58	23.2
3	ควรจัดให้มีกิจกรรม/โครงการทางสุขภาพในคลินิกให้มากขึ้น	46	18.4
4	ให้เจ้าหน้าที่ให้ความรู้ญาติในการดูแลผู้สูงอายุครอบคลุมมากขึ้น	45	18.0
5	อยากให้เรื่องทันตกรรมอยู่ในคลินิกชุมชนอบอุ่น	44	17.8
6	อุปกรณ์หรือเวชภัณฑ์ไดโนกบฏูซี (นอกสิทธิ) ควรจัดหาให้ผู้ป่วยให้พร้อม	26	10.0
7	อบรมเจ้าหน้าที่ปรับปรุงการให้บริการสุขภาพ	22	8.8
8	อยากให้เจ้าหน้าที่ซักประวัติให้ละเอียดกว่านี้	19	7.8

จากตาราง 28 การให้ผู้สูงอายุตอบคำถามปลายเปิด โดยให้แสดงความคิดเห็นต่อคำถาม สามารถนำมาจัดกลุ่มได้ 8 กลุ่ม เรียงลำดับ พบว่า ข้อเสนอแนะในการเข้ารับบริการสุขภาพของผู้สูงอายุมากที่สุด คือ ควรจัดให้เพิ่มอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่คลินิก คิดเป็นร้อยละ 38.6 รองลงมา คือ ควรมีสื่อที่ให้ความรู้ด้านสุขภาพให้มากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 23.2 และควรจัดให้มีกิจกรรม/โครงการทางสุขภาพในคลินิกให้มากขึ้น ให้เจ้าหน้าที่ให้ความรู้ญาติในการดูแลผู้สูงอายุให้ครอบคลุมมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 18.4 และ 18.0 ตามลำดับ

ตาราง 29

ข้อดีของบริการสุขภาพปฐมภูมิ คลินิกชุมชนอบอุ่น

ลำดับที่	ข้อดี	จำนวน (N)	ร้อยละ
1	เจ้าหน้าที่ให้บริการดี คอยแนะนำ ดูแลใกล้ชิด และสอบถามผู้ป่วยด้วยความห่วงใย	113	45.0
2	คลินิกอยู่ใกล้บ้านเดินทางไปรับบริการได้สะดวก ไม่ต้องไปรอที่ รพ.	106	42.6
3	แพทย์และเจ้าหน้าที่มีความรู้ความสามารถดี ตรวจละเอียด ตอบคำถามและให้คำแนะนำ	71	28.4
4	เจ้าหน้าที่ให้บริการอย่างเป็นกันเอง	56	22.2
5	ได้รับการบริการสุขภาพฟรีไม่ต้องจ่ายเงิน	50	20.0
6	สถานที่ให้บริการจัดเป็นสัดส่วน สะอาด เรียบร้อย	19	7.6

จากตาราง 29 การให้ผู้สูงอายุตอบคำถามปลายเปิด โดยให้แสดงความคิดเห็นต่อคำถาม สามารถนำมาจัดกลุ่มได้ 6 กลุ่ม เรียงลำดับ พบว่า ข้อดีของบริการสุขภาพของผู้สูงอายุมากที่สุด คือ เจ้าหน้าที่ให้บริการดี คอยแนะนำ ดูแลใกล้ชิด และสอบถามผู้ป่วยด้วยความห่วงใย คิดเป็นร้อยละ 45.0 รองลงมา คือ คลินิกอยู่ใกล้บ้านเดินทางไปรับบริการได้สะดวก ไม่ไปต้องรอที่ รพ. คิดเป็นร้อยละ 42.6 และแพทย์ และเจ้าหน้าที่มีความรู้ความสามารถดี ตรวจละเอียด ตอบคำถาม และให้คำแนะนำ คิดเป็นร้อยละ 28.4

ตาราง 30

ข้อควรปรับปรุงของบริการสุขภาพ คลินิกชุมชนอบอุ่น

ลำดับที่	ข้อดี	จำนวน (N)	ร้อยละ
1	จัดให้มีอุปกรณ์ฟื้นฟูสมรรถภาพเพียงพอพร้อมใช้ สำหรับผู้สูงอายุ	28	11.2
2	จัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุบ่อย ๆ	26	10.6
3	จัดให้ผู้สูงอายุมารวมกลุ่มคุยกันบ้างเพราะผู้สูงอายุ มักจะเหงา	25	10.0
4	มีแพทย์เพียงพอสำหรับการให้บริการ	21	8.4
5	ปรับให้มีศูนย์ทันตกรรมอยู่ที่คลินิก	10	4.0
6	จัดเตรียมบุคลากรเพราะผู้ป่วยเพิ่มขึ้นตามเหตุการณ์ และเศรษฐกิจ	2	0.8
7	ให้มีการเยี่ยมบ้าน ดูแลสุขภาพอย่างต่อเนื่อง	1	0.6

จากตาราง 30 การให้ผู้สูงอายุตอบคำถามปลายเปิด โดยให้แสดงความคิดเห็น
ต่อคำถาม สามารถนำมาจัดกลุ่มได้ 7 กลุ่ม เรียงลำดับ พบว่า ข้อควรปรับปรุงของบริการ
สุขภาพของผู้สูงอายุมากที่สุด คือ จัดให้มีอุปกรณ์ฟื้นฟูสมรรถภาพเพียงพอ พร้อมใช้สำหรับผู้
สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 11.2 รองลงมา คือ จัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุบ่อย ๆ คิดเป็น
ร้อยละ 10.6 จัดให้ผู้สูงอายุมารวมกลุ่มคุยกันบ้าง เพราะผู้สูงอายุมักจะเหงา คิดเป็นร้อยละ
10.0